

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ

“Ποτέ δεν διανοήθηκα να φύγω για να μείνω, δεν λειτουργώ με σκιές

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Στην Αντιγόνη Σολομωνίδου Δρουσιώτου antigoni.drousiotou@phileleftheros.com

Α' ΜΕΡΟΣ

Συναντηθήκαμε Σάββατο πρωί, στο σπίτι του στο Κελάκι. Αφορμή η κυκλοφορία του βιβλίου του «Πώς η ανάγκη γίνεται ιστορία», ένας στίχος που παραπέμπει στον Άλκη Αλκαίο, τον οποίο μελοποίησε ο φίλος του μεγαλοσυνθέτης Θάνος Μικρούτσικος. Με υποδέχτηκε με οικειότητα για να περάσουμε δυο ώρες στο γραφείο του ξεφυλλίζοντας σελίδες σταθμούς της ζωής του. Ο τέως Πρόεδρος της Δημοκρατίας Δημήτρης Χριστόφιας πολλές φορές επαναλάμβανε το πόσο θυμώνει διότι η συκοφαντία κατά του ίδιου και του ΑΚΕΛ έχουν γίνει επάγγελμα. Σχολιάζοντας ότι κινεί ακόμη τα νήματα στο κόμμα της Αριστεράς, ξεκαθάρισε ότι ποτέ δεν είχε διανοηθεί να φύγει από το ΑΚΕΛ για να μείνει και ότι δεν λειτουργεί με σκιές.

Χριστούγεννα σήμερα, μέρα αγάπης και συγχώρεσης, γιατί τώρα η παρουσίαση του βιβλίου σας;

Πρώτα απ' όλα, θέλω να ευχηθώ καλά Χριστούγεννα και χρόνια πολλά σε όλο τον κόσμο. Ο νέος χρόνος να φέρει την επανένωση της πατρίδας μας, ώστε Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι να ξαναχτίσουμε μίαν ενωμένη Κύπρο, για να ανθίσει τόσο η διαφορετικότητα, αλλά και η κοινή κυπριακή κουλτούρα. Δεν συμφωνώ ότι το βιβλίο εκδόθηκε Χριστούγεννα.

Η ζωή και η όλη πολιτική συμπεριφορά του Νίκου Αναστασιάδη με εξωθούν να είμαι πολύ επιφυλακτικός σ' ό,τι αφορά στην εμπιστοσύνη προς το πρόσωπό του

Το βιβλίο εκδόθηκε το καλοκαίρι και η πρώτη παρουσίαση του έγινε στα κατεχόμενα γιατί το βιβλίο εκδόθηκε και στην τουρκική γλώσσα και στην ελληνική. Φιλοδοξώ δε να μεταφραστεί και στα αγγλικά. Είναι τυχαίο, εντελώς τυχαίο, το γεγονός ότι το βιβλίο στην ελληνική γλώσσα παρουσιάζεται κοντά στα Χριστούγεννα.

Και τις δημοτικές εκλογές...

Να μου επιτρέψετε να πω ότι με ορόσημα τις εκλογές άλλοι εξαγγέλλουν πολιτικές και εφαρμόζουν μέτρα βίτρινας για να ξεγελάν τον κόσμο. Εμείς ποτέ δεν κάναμε κάτι τέτοιο. Μας χαρακτηρίζει πάντα η ειλικρίνεια και η ανθροπιά.

Γιατί «Αποσιωπηθείσα Ιστορία» στα τουρκικά και «Πώς η ανάγκη γίνεται ιστορία» στα ελληνικά;

Είναι τυχαίο. Το βιβλίο πήρε την ονομασία του πρώτα στα ελληνικά και όταν μεταφραζόταν στα τουρκικά από τον καθηγητή Νιαζί Κιζιλγιουρεκ έγινε η ελεύθερη μετάφραση. Το «Πώς η ανάγκη γίνεται ιστορία» αφορά την πορεία της Αριστεράς, τους κατατρεγμούς που υπέστη η Αριστερά διαχρονικά, καθώς και σωρεία γεγονότων τα οποία αποσιωπήθηκαν. Το βιβλίο πραγματεύεται τη σύγχρονη ιστορία της Κύπρου, από το 1950 μέχρι σήμερα. Λέω ότι η σύγχρονη ιστορία της Κύπρου χαρακτηρίζεται από μια συνεχή σύγκρουση μεταξύ του επιφυλακτικού και του ευκταίου. Το περιεχόμενο του βιβλίου είναι ένα κράμα αυτοβιογραφίας και καταγραφής της σύγχρονης Ιστορίας του νησιού μας με την εμπλοκή των διαφόρων δυνάμεων, Ελληνοκυπριακών και Τουρκοκυπριακών, των λεγόμενων μητέρων πατρίδων και ξένων ιμπεριαλιστικών δυνάμεων.

Με το βιβλίο προσπαθείτε να διασώσετε την υστεροφημία σας;

Ο καθένας όταν αδικείται κατάφωρα θέλει να

ΦΩΤΟ: Γ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ

Η συκοφαντία εναντίον μου έγινε επάγγελμα

ΠΕΤΥΧΕ Η ΑΡΙΣΤΕΡΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Βέβαια η Αριστερά όταν έγινε εξουσία δεν πέτυχε.

Με εκπλήττει η βεβαιότητά σας. Δεν συμφωνώ ότι δεν πέτυχα. Στο βιβλίο γίνεται αδρή αναφορά στο τερστίπο δομικό, κοινωνικό, έργο που πραγματοποιήσε η κυβέρνηση μας, σε όλες τις πτυχές της κυπριακής κοινωνίας. Στο Κυπριακό, στην παιδεία με την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, στην υγεία, στα θέματα καθορισμού της ΑΟΖ και της ανεύρεσης φυσικού αερίου, στα θέματα ριζικής αντιμετώπισης της ανομβρίας στον τόπο μας, στα θέματα συμμε-

τοχής των γυναικών στους διάφορους θεσμούς με τέσσερις γυναίκες στο Υπουργικό Συμβούλιο για πρώτη φορά, στην ανάπτυξη του οδικού δικτύου και πολλά άλλα, για τα οποία σας προκαλώ να διαβάσετε το βιβλίο. Είναι η πολυδιάστατη εξωτερική πολιτική που εφαρμόσαμε, η οποία λειτούργησε ως ασπίδα απόκρουσης των όποιων τουρκικών προκλήσεων. Η κοινωνικο-οικονομική πολιτική που ακολουθήσαμε θα αντιμετώπιζε την κρίση χωρίς σκληρά μέτρα κατά των εργαζομένων και του απλού ανθρώπου.

δικαιωθεί. Είναι ανθρώπινο. Ο κύριος στόχος μου δεν είναι η προσωπική μου δικαίωση. Ο κύριος μου στόχος είναι να πεθεί η Ιστορία της Κύπρου στα πόδια της γιατί στέκει ανάποδα με το κεφάλι κάτω και τα πόδια πάνω. Έτσι μας κατάντησαν οι ηγετικές δυνάμεις της Δεξιάς από το 1950 μέχρι σήμερα. Αδικείται κατάφωρα το ΑΚΕΛ, το οποίο έχει προσφέρει πολλά σε αυτό το λαό. Το βιβλίο έχει στόχο επίσης να προβάλει τη γραμμή του κόμματος που σχετίζεται με την ενότητα και την κοινή πάλη Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων. Δεν παραλείπω να αναφερθώ στους λόγους που οδήγησαν το κόμμα να διεκδικήσει την προεδρία της Δημοκρατίας, που δεν σχετίζονται με την εφαρμογή του τελικού στόχου του κόμματος για σοσιαλιστικό μετασχηματισμό της κοινωνίας, αλλά πρώτιστα με την ανάγκη μετά από 35 τόσα χρόνια να επιλυθεί το Κυπριακό. Σμνύνομαι να πω ότι εκείνη η προσπάθεια έδωσε καρπούς. Μπορεί να μην πέτυχε την επίλυση του Κυπριακού, αλλά έθεσε τις στέρεες βάσεις πάνω στις οποίες εργάζεται σήμερα και ο Πρόεδρος Αναστασιάδης μαζί με τον Μουσταφά Ακιντζί για τη λύση, έστω κι αν ο Πρόεδρος Αναστασιάδης πολλές φορές δεν το παραδέχεται.

Γιατί είπατε στην Κεντρική Επιτροπή του ΑΚΕΛ ότι δεν εμπιστεύεστε τον Νίκο Αναστασιάδη και τους προτρέψατε να είναι εξαιρετικά προσεκτικοί;

Είναι η ζωή και η όλη πολιτική συμπεριφορά

του Νίκου Αναστασιάδη που με εξώθει να είμαι πολύ επιφυλακτικός σ' ό,τι αφορά στην εμπιστοσύνη στον Πρόεδρο, στην οποία αναφέρεσαι. Ο Νίκος Αναστασιάδης κατά τη διάρκεια της δικής μας προεδρίας, ενώ στα αρχικά στάδια τηρούσε μια θετική στάση κατά τη διάρκεια των συνομιλιών με τον Ταλάτ, όταν καταλήξαμε στις σωστικές συγκλίσεις που αφορούσαν στη διακυβέρνηση, με κορυφαίο επίτευγμα την σύγκλιση για τις τέσσερις ελευθερίες, αποφάσισε να τα ανατρέψει όλα και να αποδωθεί σε ένα πόλεμο ανατροπής της κυβέρνησης για να αναρριχηθεί ο ίδιος στην εξουσία. Αυτό τα λέω με πάσα συνείδηση. Όταν καταλήξαμε στις συγκλίσεις, ήμασταν στα πρόθυρα των λεγόμενων «εκλογών» στα κατεχόμενα και διεκδικούσε επανεκλογή ο Ταλάτ. Με παρακάλεσε να εκδώσουμε ένα κοινό ανακοινωθέν το οποίο να αναφέρεται σε αυτές τις συγκλίσεις. Δεν είχα αντίρρηση με την προϋπόθεση ότι θα υπήρχε στήριξη από τις βασικές πολιτικές δυνάμεις της ελληνοκυπριακής κοινότητας. Το ΑΚΕΛ στήριξε. Τηλεφώνησα στο Νίκο Αναστασιάδη και του ζήτησα να στηρίξει ο ΔΗΣΥ για να προχωρήσω στην κοινή δήλωση. Η απάντησή του ήταν ένα στεντόρειο «όχι». Μετά από 3-4 χρόνια όταν κουβεντιάζαμε φιλικό το ρώτησα γιατί αρνήθηκε και μου απάντησε ότι έκανε λάθος.

Το παραδέχτηκε;

Ναι, αλλά δεν είναι αρκετό, η Κύπρος έχασε 3-4 χρόνια.

Γιατί δεν εμπιστεύεστε σήμερα τον Πρόεδρο Αναστασιάδη;

Χρειάζεται από τον Πρόεδρο πολλή προσοχή. Εμείς θα τον κρίνουμε με βάση τα δεδομένα που θα μας παρουσιάσει. Βέβαια τώρα δεν είμαι επικεφαλής κόμματος, έχω αποχωρήσει κι αυτό είναι μια πραγματικότητα που δεν επιδέχεται καμιάς αμφισβήτησης.

Πώς κρίνετε τη μέχρι τώρα πορεία;

Αντιλαμβάνομαι ότι εννοείτε εκτός ΑΚΕΛ. Με κυριεύει θυμός διότι η συκοφαντία κατά του Χριστόφια και του ΑΚΕΛ έχει γίνει επάγγελμα σε αυτό τον τόπο. Ποτέ δεν είχα διανοηθεί να φύγω για να μείνω. Εγώ δεν λειτουργώ με σκιές. Θα μπορούσα να ήμουν παρών ψυχή τε και σώματι. Αποχώρησα συνειδητά και αν με ρωτήσουν λέω την άποψή μου. Δεν είμαι καν μέλος της Κεντρικής Επιτροπής.

Σας ρωτούν;

Δεν με ρωτούν καθημερινά. Όποτε νομίζουν.

Οι τράπεζες αποδέχτηκαν

το κούρεμα των ομολόγων

Κατηγορηθήκατε ότι αργήσατε να αντιδράσετε στην κρίση.

Αυτό δεν είναι ορθό. Αντιδράσαμε έγκαιρα. Μήπως έπρεπε να σκεφτούμε ότι οι τάχατες καλύτεροι τραπεζίτες, κατά την αντιπολίτευση τότε, θα θεωρούσαν την αγορά των ελληνικών ομολόγων κερδοφόρα αγγελάδα, η οποία στο τέλος της μέρας φόρτωσε στην Κύπρο ζημιά 4 δισ.;

Εσείς αποδέχτηκατε το κούρεμα των ελληνικών ομολόγων.

Άθελά σας επαναλαμβάνετε ένα χιλιοειπωμένο παραμύθι. Τι σημαίνει εμείς το αποδεχθήκαμε; Αποφάσισε το Συμβούλιο της ΕΕ να δεχτεί κούρεμα του ελληνικού χρέους, αλλά όσον αφορά στα ομόλογα δόθηκε πράσινο φως στις τράπεζες, εκπρόσωποι των οποίων ήταν συγκεντρωμένοι στις Βρυξέλλες, να διαβουλευτούν. Να δεχθούν κούρεμα ή όχι. Υπήρχαν τράπεζες που δεν δέχτηκαν. Οι δικές μας τράπεζες δέχτηκαν χωρίς να με ρωτήσουν. Έγιναν τότε δηλώσεις από τον διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας ότι παρά το κούρεμα οι τράπεζές μας διατηρούν κεφαλαιακή επάρκεια. Πατί φορτώνονται οι ευθύνες στην κυβέρνηση; Αν έλεγα τότε στο Συμβούλιο ότι δεν δεχόμουν να κουρευτεί το ελληνικό χρέος, θα μπορούσα να επιστρέψω πίσω; **Μπορούσα να ζητήσετε στήριξη.**

Δεν υπήρχε τέτοιο θέμα, να ζητήσεις στήριξη για το κούρεμα του ελληνικού χρέους. Θα μπορούσαν οι τράπεζές μας να πουν ότι δεν δεχόντουσαν. Οι δικοί μας τραπεζίτες, την ώρα που ξεφόρτωναν οι Γερμανοί, αγόραζαν για να κερδοσκοπήσουν.

Χρειάζεται από τον Πρόεδρο πολλή προσοχή στις διαπραγματεύσεις. Εμείς θα τον κρίνουμε με βάση τα δεδομένα που θα μας παρουσιάσει.

Ακολουθεί την άποψή σας ο Άντρος Κυπριανού;

Δεν έχω απαίτηση να ακολουθήσουν την άποψή μου, είναι συμβουλευτική. Πολλές φορές συμπιπτούν οι απόψεις μας, υπάρχουν όμως και περιπτώσεις όπου μπορεί να μη συμπεύσουν και κάνουν αυτό που νομίζουν οι ίδιοι σωστό.

Λέγετε ότι οι δηλώσεις σας πλήτησαν το κόμμα και καταλογίζουν στη δική σας διακυβέρνηση την ευθύνη για το μειωμένο ποσοστό 25,67%, του ΑΚΕΛ στις βουλευτικές...

Αν θα παίρναμε ως αληθινά αυτά που ακούγονται, θα πρέπει να στήσουμε τον Χριστόφια στα δυο μέτρα με εκτελεστικό απόσπασμα. Η διαστρέβλωση και η συκοφαντία κατά του Χριστόφια και της διακυβέρνησής του έγινε επάγγελμα. Στο βιβλίο μου υπάρχει ειδικό κεφάλαιο για τη διαστρέβλωση που γίνονται από πλευράς πολλών μέσων ενημέρωσης εδώ στις ελεύθερες περιοχές και στα κατεχόμενα. Ορισμένοι θεωρήσαν ότι η εξουσία είναι κοσιάνη κάποιαν και έπρεπε το ΑΚΕΛ να χύνει εσασί νερό στο μύλο τους. Δεν άρεσε η εκλογή μου σε κατόχους ΜΜΕ, σε κομματάρχες, σε κατεστημένα στη Δημοσία Υπηρεσία, στο οικονομικό κατεστημένο, καθώς και στο κατεστημένο της Εκκλησίας. Μας πολέμησαν. Η Ιστορία ήδη αρχίζει να μας δικαιώνει. Ήδη οι νεοφιλελεύθερες πολιτικές στην Ευρωπαϊκή Ένωση κατά εξέχοντες οικονομολόγους είναι χρεοκοπημένες και άρχισαν να σκέφτονται αλλαγή πολιτικής.

Το ΑΚΕΛ δεν με άφησε να αποπέμψω τον Σιαρλή...

Εγώ ήμουν κομματικός και πειθαρχημένος και θα πεθάνω κομματικός. Έπρεπε να προχωρήσω στον ανασχηματισμό του κυρίου Σιαρλή, το παραδέχομαι.

Και για τον ΕΛΑ της Λαϊκής.

Είναι η Κυβέρνηση που έπειρε τον ΕΛΑ;

Η Κυβέρνηση ήταν μέσα στη Λαϊκή.

Στο τέλος με το 1,8 δισ., όταν ο ΕΛΑ ήταν ήδη 8 δισ. Για τον ΕΛΑ φέρουν ευθύνη η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και οι δύο διοικητές της Κεντρικής, Ορφανίδης και Δημητριάδης. Αυτοί επέτρεψαν στον Ανδρέα Βγενόπουλο να καταστήσει τη Μαρφίν-Λαϊκή από ελληνική τράπεζα σε κυπριακή. Αυτό είναι κολλάσιμο λάθος και διερωτώμαι γιατί ως τώρα δεν λήφθηκαν μέτρα κατά εκείνων που έδωσαν αυτή την άδεια. Η Κυβέρνηση ούτε ρωτήθηκε.

Λέτε στο βιβλίο σας ότι τους είπατε να αφήσουν τη Λαϊκή Τράπεζα να πτωχεύσει...

Βεβαίως, επειδή είχα έγνοια την όλη κατάσταση κάλεσα τον κ. Δημητριάδη και τον κ. Σιαρλή, ο οποίος δεν με τίμησε. **Μα εσείς τον διορίσατε...**

Ναι, με απόφαση του κόμματος.

Μπορούσατε να τον αλλάξετε...

Όταν ήθελα να τον αποπέμψω δυστυχώς πειθαρχήσα και πάλι σε ικεσίες της ηγεσίας του κόμματος. Λάθος δικό μου και αναλαμβάνω την ευθύνη. Υπήρχε και άλλη περίπτωση που η ηγεσία του κόμματος είχε διαφορετική

άποψη και άσκησα το δικαίωμα του Προέδρου.

Στην Σετία κάνατε αυτά που ήθελε το ΑΚΕΛ και όχι εσείς;

Ασφαλώς ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έχει δικαίωμα να απολακτιστεί από το κόμμα, αλλά δεν ήθελα. Εγώ ήμουν κομματικός και πειθαρχημένος και θα πεθάνω κομματικός. Έπρεπε να προχωρήσω στον ανασχηματισμό του κυρίου Σιαρλή, το παραδέχομαι.

Έναντι ποιου ανταλλάγματος ζητήσατε δάνειο από τον Βλαντιμίρ Πούτιν;

Δεν ζήτησαμε από τη Ρωσία να μας χρίσει λεφτά. Το πρώτο δάνειο του 2,5 δισ. το εξυπηρετούσαμε. Όταν αντιλήφθηκα τη ληστεία των τραπεζών, και ειρήσθω εν παρόδω είχα μιλήσει πρώτος γι' αυτό σε ανύποπτο χρόνο, απευθυνθήκαμε στον κ. Πούτιν, ο οποίος συχνά με ρωτούσε αν θα ήμουν ξανά υποψήφιος...

...με αγωνία;

Δεν καταλαβαίνεις από το τηλέφωνο αν ο κύριος Πούτιν αγωνιούσε! Του ζήτησα μέχρι 7 δισ. λέγοντάς του ότι αν υπογράφαμε μνημόνιο θα τινάζονταν στον αέρα επιτεύγματα των εργαζομένων στα οποία φέρει τη σφραγίδα του το ΑΚΕΛ. Αν παραχωρούσε το δάνειο θα

μπορούσα να του εγγυηθώ, ανεξαρτήτως από το ποιος θα είναι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ότι τα επόμενα 50 χρόνια η Κύπρος θα πίνουν νερό στο όνομα της Ρωσίας. Δεν μου είπε ποτέ «όχι», αλλά ούτε και το σωστό «ναι». Μου απάντησε να τα βρούμε με τους Ευρωπαίους και θα βοηθήσει.

Τι θα σήμαινε αυτό;

Θα σήμαινε η Κύπρος να μπει κάτω από το ζυγό της Τρόικα. Οπότε και η βοήθεια από πλευράς της Ρωσίας δε θα είχε ιδιαίτερο νόημα. Όταν ακούω τον κ. Γεωργιάδη να ψευδεται, και το λέω ενουσιδητά αυτό, λέγοντας ότι αν ακολουθήσουμε φιλολαϊκή πολιτική θα επιστρέψουμε στην εποχή των ελλειμμάτων κ.λπ., με ξενίζει, διότι αυτό εκφράζει μια νεοφιλελεύθερη κομματική ατάκα που δεν στέκει. Το δημοσιονομικό έλλειμμα και το δημόσιο χρέος την εποχή εκείνη ήταν πολύ πιο κάτω από το μέσο όρο της Ευρωζώνης. Είχαμε δημόσιο χρέος 64% και δημοσιονομικό έλλειμμα κάτι πάνω από 5%. Το καλοκαίρι του 2012, όταν θα αναλαμβάναμε την Προεδρία του Συμβουλίου της ΕΕ, ήλθαν οι άνθρωποι της ηγεσίας της Ένωσης και του ΔΝΤ και τους ρώτησα σε σύσκεψη στο Προεδρικό αν με 64% δημόσιο χρέος και με κάτι πάνω από 5% δημοσιονομικό έλλειμμα είναι ανάγκη να μπούσω στον Μηχανισμό Στήριξης. Μου έδωσαν όλοι την ίδια απάντηση. Ούτε συζήτηση, μου είπαν. Το πρόβλημά σας είναι οι τράπεζες.